

Svenska Dagbladet

Recension | Konstutställningar

Avesta Art 2026

Järnbruket är som en tidsmaskin

Makt, kontroll och arbetsvillkor är teman som träder fram på Avesta Art, men även mer drömska och organiska verk tar plats på grupputställningen i det gamla järnverket. Här uppstår spännande kollisioner mellan gammalt och nytt, tycker SvD:s Joanna Persman.

Joanna Persman

Publicerad 2026-07-05 22:00

Uppdaterad 2026-07-06 06:26

Avesta Art 2026

Utställning

Var: Verket, Avesta

Visas till och med 20 september.

Min pappa jobbade på ett järnverk. Han var 14 år gammal när han började och 60 år ung när han slutade där. En månad senare var han död. Järnverket tog hans liv. Bokstavligen och utan betänketid.

Varje människa har sina egna hågkomster. Mina sätter i gång vid tröskeln till Verket. Det gamla järnbruket i Avesta är som en gigantisk tidsmaskin. Timvisarna går baklänges här. Själva anläggningen är ett fascinerande kulturhistoriskt industriminne och under somrarna en konsthall. Den mäktiga interiören som breder ut sig över flera plan är på alla sätt motsatsen till den klassiska vita (galleri)kuben. Här får konsten hävda sig mot masugnar, övergivna maskiner och rostiga redskap som berättar om järnets väg från malm till stål.

Avesta Art 2026 är en grupputställning med åtta internationella och svenska konstnärer. Titeln "Earthly bodies born of love" väcker vissa frågor. Poetiskt vacker men kanske något vilseledande? Pressmeddelandet förklarar att det inte handlar om kärlek utan snarare om "en förbindelse – en kraft som binder samman kroppar och materia, dåtid och framtid". Curatorernas ambition är att "koppla samman Avestas industriella förflutna med dagens digitala system."

Det är omöjligt att värja sig mot den ukrainske konstnären Oleksandr Kutovyis dystopiska landskap i Verkets mörka hjärta – en platsspecifik installation om samhällets, industrins och miljöns kollaps. Makt, kontroll och arbetsvillkor flätas samman i dystra, återkommande mönster. Människan reduceras till en funktion. Konsten gör också att "för länge sedan" känns som "just nu".

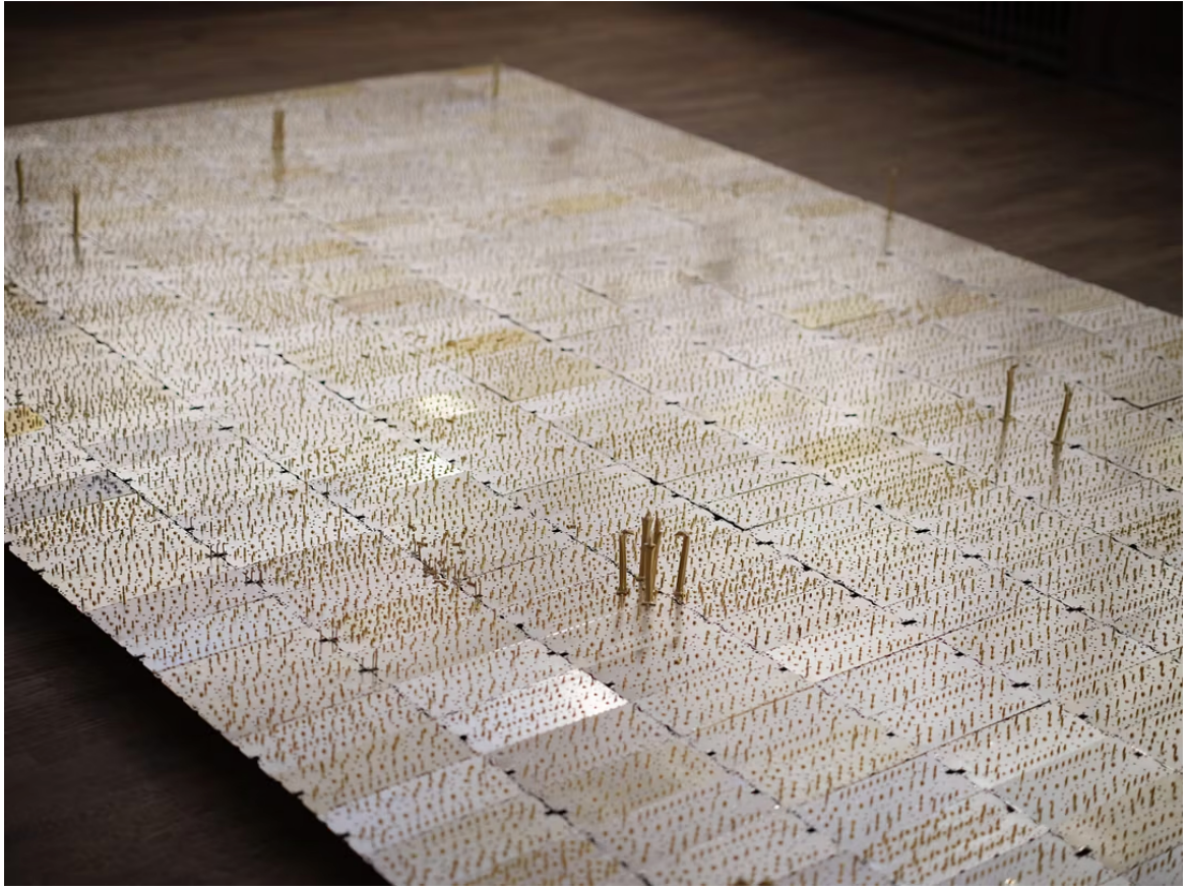
Kollisionen mellan det gamla och det nya gestaltas på ett spännande sätt av Selma Selmans performance som i utställningen visas som ett videoverk. Selman omsätter sina erfarenheter till konst. Hon kommer ursprungligen från Bosnien och Hercegovina och har romsk bakgrund. I performanceverket "Motherboards" bevittnar vi hur konstnären tillsammans med sin familj demonterar elektroniskt avfall. 18 karats guld håller på att utvinnas ur kasserade moderkort, kablar och processorer. Det konkreta och det symboliska flyter skarvlöst samman i detta starka verk, där budskap om identitet, ägande, diskriminering och status korsas med varandra.

Theresa Traore Dahlbergs skulpturala installation "Beyond signals II" är i sig ett industriellt minne. Metalldelarna från 3G- och 4G-system, som en gång transporterade signaler för mobiltelefoner och internet, får ett nytt liv här. Traore Dahlberg återkommer nyfiken till gamla material som återvinns och lever vidare i nya sammanhang. Skulpturen är som ett eko av det förflutna. Som om alla förlupna samtal och kommunikationstrådar besvärjdes och förkroppsligades i den sofistikerade formen. I verkets minimalistiska skönhet finns också en enorm visuell kraft.

De enskilda verken knyter an till utställningstemat på varierande sätt. Alice Bucknells fascinerande videoverk handlar om hur vi ser och tolkar jorden genom satelliter och digitala modeller. Konstnärsparet Lundahl & Seidl presenterar "River biographies", den komplexa, immersiva installationen som förra året visades på Liljevalchs. Här, i Avestas kompakta mörker, blir den om möjligt ännu mer suggestiv.

Tuomas A Laitinen och Dina Orving, vars verk förhåller sig friare till huvudtemat, ger i sin tur varandra alibi. Från det industriella förflyttar vi oss här mer mot det organiska. Laitinens subtila installation "Penelope" anspelar på den grekiska myten om Penelope som väntar på Odysseus hemkomst efter Trojanska kriget. För att inte bli omgift väver hon en liksvepning åt sin svärfar Laertes. Varje natt repar hon dock upp sin väv för att lura oönskade friare. I installationen återkommer orden *weaving* och *unweaving* som en trolldomsramsa i det knallblåa ljuset.

Diana Orvings textila verk framstår här som vilda kusiner till Penelopes oändliga väv. Tunga, böljande som moln eller skum i havet, när strömmar piskar upp vattnet ... De tar rummen i besittning som om de var levande organismer. Eller kanske svävande drömmar, kvarlämnade av de som en gång har slukats upp av järnverket.

Theresa Traore Dahlberg, "Signaler från andra sidan", 2025. Foto: Mattias Lindbäck